

[Arbejdsministeren.]

det samlede antal i Arbejdsmarkedets Tillægspensions lønmodtagerkartotek — for hvem indbetalingsmaterialet var klart til datamæssig behandling medio januar d.å.

Det fremgår af redegørelsen, at der i 153 tilfælde er indbetalt 2 bidrag eller flere for personer med 2 eller flere arbejdsgivere, og i disse tilfælde har Arbejdsmarkedets Tillægspension foretaget en individuel undersøgelse. Denne undersøgelse har givet til resultat, at der i 80 af tilfældene forelå fejlagtig indbetaling fra arbejdsgiverne. Som typiske eksempler kan nævnes opgivelse fra 2 arbejdsgivere af samme pensionsnummer for 2 forskellige lønmodtagere og indsendelse fra samme arbejdsgiver af 2 identiske indbetalingslister med nogle dages mellemrum. I disse tilfælde er der således reelt ikke tale om overbetaling.

De resterende 73 tilfælde er med ganske enkelte undtagelser lønmodtagere med 2 arbejdsgivere, næsten alle netop med 2 fulde bidrag. Ca. $\frac{1}{4}$ af disse medlemmer (17) er repræsentanter, medens endnu $\frac{1}{4}$ omfatter lønmodtagere med et hovederhverv samt et bierhverv (ved kirke, biograf e. lign.). Hertil kommer et antal folketingsmænd, lærere, kunstnere m. fl. Foretagne stikprøvehenvendelser direkte til nogle af de her omtalte 73 lønmodtagere har vist, at der fejlagtigt er indbetalt for store bidrag.

Arbejdsmarkedets Tillægspension har til dette resultat føjet, at opgørelsens tal må vurderes på baggrund af, at der her er tale om en så kort periode som 6 måneder, og at en opgørelse over en flerårig periode tækket være virkningen af reglen om ret til overførsel af overskydende bidrag til „nødlidende“ år meget muligt ville vise endnu mindre tal.

Til denne undersøgelse vil jeg først sige, at en virkelig realistisk vurdering af spørgsmålet ikke kan foretages på grundlag af en undersøgelse, der spænder over så kort en periode som den nu stedfundne. Dels fremgår det jo tydeligt, at der i mange tilfælde er sket fejltagelser, som endnu ikke har kunnet korrigeres, dels er det ikke på dette grundlag muligt at danne sig noget billede af, i hvilket omfang de personer, der i denne korte periode har betalt for meget i bidrag, vil få gavn af dette forhold derved, at det for meget betalte bidrag overføres til senere

år, hvor de pågældende på grund af sygdom eller arbejdsløshed af længere varighed ikke opnår et fuldt års anciennitet.

For at kunne foretage en tilfredsstillende vurdering af spørgsmålet må man afvente resultatet af en tilsvarende undersøgelse over en noget længere periode. Jeg tror, at en sådan undersøgelse over en vis tid vil vise, at det for meget indbetalte bidrag i vidt omfang vil kunne benyttes til udligning af bidragsunderskud i senere medlemsår, således at det vil være en fordel for de pågældende medlemmer af Arbejdsmarkedets Tillægspension.

Jeg har derfor fundet, at der på nuværende tidspunkt ikke har været tilstrækkeligt grundlag til at medtage forslag til ændring af loven i denne anledning.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale det foreliggende lovforslag til hurtig og velvillig behandling.

Boligministeren (Kaj Andresen): Herved har jeg den ære for det høje ting at fremsætte forslag til lov om forlængelse af lov om leje.

Den 3. marts 1965 fremsatte jeg her i tinget forslag til lov om ændringer i lov om leje i forbindelse med en forlængelse af lovens gyldighedsperiode. Loven udløber med udgangen af marts måned 1965.

Ved forslaget's første behandling den 9. marts fremsattes fra flere sider ønske om, at der måtte blive givet folketinget længere tid til behandling af lovforslaget.

For at imødekomme dette ønske foreslår jeg ved det nu fremsatte forslag den gældende lejelov forlænget uændret i 3 måneder, således at dens gyldighed udløber ved udgangen af juni måned 1965.

Jeg skal herved tillade mig at anbefale lovforslaget til tingets velvillige og hurtige behandling.

Indenrigsministeren (Hans Hækkerup): Hermed har jeg den ære for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om ændring i lov om købstadkommunernes styrelse og forslag til lov om ændringer i lov om landkommunernes styrelse.

Fælles for de to forslag er en bestemmelse om, at der åbnes adgang til at yde vederlag til det kommunalbestyrelsesmedlem, der i borgmesterens eller sognerådsformandens

[Indenrigsministeren.]

forfald udfører de under formandshvervet hørende daglige forretninger.

De kommunale styrelseslove pålægger styrelsens formand særlige pligter, der i store kommuner oftest har et sådant omfang, at formandens hele arbejdskraft bliver beslaglagt deraf. Lovene indeholder derfor også bestemmelser om, at der kan tillægges formanden vederlag for hvervets udførelse. Når borgmesteren og sognerådsformanden på grund af ferie, sygdom eller lignende er fraværende så længe, at det daglige arbejde ikke kan klares gennem en omlægning af arbejdet, vil varetagelsen af dette komme til at påhvile vedkommende kommunalbestyrelses første næstformand, som dermed pålægges en vis regelmæssig arbejdsbyrde. Der findes imidlertid ikke i styrelsesloven hjemmel for at yde vederlag til næstformanden herfor.

Fra forskellig side er der fremsat ønske om, at der tilvejebringes hjemmel for ydelse af vederlag for det arbejde, der kommer til at påhvile formandens stedfortræder, og da jeg finder ønsket rimeligt, foreslås det, at der åbnes adgang for de pågældende kommunalbestyrelser til at vedtage at yde første næstformand et årligt vederlag på indtil $\frac{1}{12}$ af formandens vederlag. Den særlige form, der foreslås foreskrevet for kommunalbestyrelsernes vedtagelse, nemlig optagelse i kommunens styrelsesvedtægt, indebærer, at tilsynsmyndighedens godkendelse af vedtagelsen er nødvendig.

Som nævnt skal det årlige vederlag kompensere første næstformands arbejdsbyrde i de mere regelmæssigt tilbagevendende tilfælde, når kommunalbestyrelsens formand er fraværende, navnlig på grund af ferie eller lignende. Er der tale om fravær i længere tidsrum f. eks. på grund af længerevarende sygdom, kan fraværet medføre en mere omfattende arbejdsbyrde for den, som udfører formandens forretninger, og det vil derfor være rimeligt, at dette arbejde kan vederlægges særskilt. Det foreslås derfor tillige, at kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde med tilsynsmyndighedens godkendelse kan vedtage at yde et vederlag til den stedfortrædende formand, og dette gælder, selv om den pågældende i forvejen oppebærer årligt vederlag som første næstformand.

Ved den foreslåede ændring af landkommunalloven åbnes der endvidere adgang for sogneråd til ved en tilføjelse til den sognekommunale vedtægt at bestemme, at ligningen i kommunen fremtidig skal udføres af en ligningskommission. Efter den nugældende lovgivning udføres ligningsarbejdet i sognekommunen af sognerådet, men arbejdets omfang og tidsmæssige fordeling gør det navnlig i større sognekommuner vanskeligt for sognerådsmedlemmerne at overkomme arbejdet.

Ligningskommissionen i købstadkommuner og de øvrige kommuner, som er omfattet af loven om købstadkommunernes styrelse, består af et ulige antal medlemmer mellem 5 og 15, som vælges direkte af kommunalbestyrelsen i november måned i de år, hvor valg til kommunalbestyrelsen har fundet sted, med virkning fra samme års 1. december. Disse regler må også anvendes for sognekommunernes vedkommende, men da det står de enkelte sogneråd frit, om og i bekræftende fald hvornår der skal etableres ligningskommission i kommunen, kan det forekomme, at valgperioden for den førstvalgte ligningskommission vil blive kortere end den normale 4 års periode, for at den kan udløbe 1. december i det år, hvor næste nyvalg til sognerådet finder sted.

Endelig indeholder lovforslaget ændringer i og tilføjelser til bestemmelserne i landkommunallovens kapitel III. Forslagets bestemmelser må ses på baggrund af de bestræbelser, som for tiden udfoldes i kommunerne for ad frivillighedens vej at bidrage til en mere hensigtsmæssig kommuneinddeling.

Der har takket være kommunallovskommissionens løbende offentliggørelse af sine undersøgelser og skitseforslag til en ny kommuneinddeling kunnet spores en stigende interesse for en frivillig sammenlægning af kommuner til større og mere bæredygtige enheder, og kommissionens sekretariat har sideløbende med det almindelige kommissionsarbejde bistået med lokale undersøgelser og forhandlinger, der allerede har resulteret i en del frivillige sammenlægninger.

Nærværende lovforslag tager sigte på dels at lette adgangen til i forbindelse med de almindelige kommunesammenlægninger

[Indenrigsministeren.]

at gennemføre rimelige grænsereguleringer mellem sognekommuner, dels at bane vejen for sammenlægning af en mindre købstadkommune og de omkringliggende sognekommuner.

Den befolkningsmæssige og erhvervs-mæssige udvikling har mange steder gjort de nuværende kommunegrænser mindre hensigtsmæssige, og det forekommer naturligt i forbindelse med en almindelig ændring af den kommunale inddeling at søge sådanne uhenigtsmæssige grænser reguleret, men den gældende bestemmelse i lovens § 51 har undertiden vanskeliggjort en sådan grænseregulering.

Medens en sammenlægning af hele sognekommuner i henhold til lovens § 52 kun kræver tilslutning fra de respektive sogneråd, fordrer en regulering af grænsen mellem to eller flere kommuner efter lovens § 51 afstemning blandt de kommunale vælgere — ikke alene i den kommune, som det er tanken at dele, men også i den eller de kommuner, som de enkelte dele skal lægges sammen med. Selv en mindre grænseregulering i forbindelse med en kommunesammenlægning kan således medføre, at en egentlig afstemning skal gennemføres i kommuner — måske et betydeligt antal kommuner — hvor sognerådene f. eks. efter afholdte beboermøder ellers har indtryk af at befolkningen står bag ønsket om sammenlægningen. For ikke at ulejlige beboerne med det relativt mindre problem, som grænsereguleringen betyder, er man i en del tilfælde vejet tilbage for en hensigtsmæssig regulering af grænsen samtidig med kommunesammenlægningen.

Det forekommer derfor rigtigt at søge lovens § 51 gjort smidigere, og forslaget går ud på at begrænse afstemningen til det område, der skal ændre kommunalt tilhørsforhold. Ved opretholdelsen af kravet om, at nyordningen skal godkendes af amtsrådet med $\frac{2}{3}$ af medlemstallet og i det hele tiltrædes af indenrigsministeren, skulle der være tilstrækkelig garanti for, at loven kun bliver anvendt til gennemførelse af hensigtsmæssige grænsereguleringer.

Efterhånden som drøftelserne om kommunesammenlægning tager til i de enkelte amter, er det naturligt, at spørgsmålet om sammenlægning på tværs af købstad-

grænserne melder sig i områder, hvor købstadbyen er det naturligt befolkningsmæssige og erhvervs-mæssige centrum. Efter den nugældende landkommunallov er der kun mulighed for at sammenlægge sognekommuner og købstæder ved en egentlig indlemmelse af sognekommunerne i købstaden, men en sådan indlemmelse harmonerer dårligt med planerne om etablering af nye amtskommuner, der omfatter såvel sognekommuner som købstæder. I de tilfælde, hvor en mindre købstadkommune indgår i sammenlægningsplanerne, og hvor der ofte er tale om, at amtskommunen varetager eller administrerer sygehus- og sundhedsopgaverne også for købstadens område, ville det være mere rimeligt, om den sammenlagte kommune blev knyttet til amtskommunen som sognekommune, men det har hidtil ikke været muligt at opnå enighed mellem kommunerne om en sammenlægning med ren sognekommunal status.

Fra købstadkommunens side er der lagt megen vægt på at bevare den særlige styrelsesmæssige og tilsynsmæssige stilling, som købstæderne i dag indtager, og spørgsmålet om etablering af en kommune med særlig status — nogenlunde svarende til den, Marstal handelsplads i dag indtager — er derfor naturligt bragt på bane. Marstal kommune indtager i kommunal henseende en mellemstilling mellem en købstadkommune og en sognekommune, idet kommunen i økonomisk henseende hører under amtskommunen, men i styrelsesmæssig og tilsynsmæssig henseende nærmest er sidestillet med købstæderne. Tanken om en kommunesammenlægning på sådanne vilkår har opnået principiel tilslutning hos såvel de mindre købstæder og sognekommuner, der i øjeblikket forhandler om sammelægning, som hos de kommunale organisationer, der har bistået med forhandlingerne.

Adgangen til at opnå Marstalstatus er kun tænkt som en kompromisløsning ved sammenlægning af kommuner med forskellig kommunalretlig stilling, og det er udtrykkeligt i bemærkningerne til lovforslaget fremhævet, at den særlige stilling, som disse kommuner kan komme til at indtage, kun skal gælde i overgangsperioden, indtil en kommunalreform i sin helhed kan gennemføres, og ikke på nogen måde skal foregribe den endelige kommunalreform.

[Indenrigsministeren.]

Det er derfor fundet rigtigt at begrænse anvendelsen af den særlige kommunalretlige stilling til de tilfælde, hvor det er nødvendigt for at komme igennem med en kommunesammenlægning og ikke udvide dens anvendelsesområde til andre kommuner som f. eks. de større bymæssige sognekommuner, idet man bortset fra den foreslåede adgang til at oprette særlig ligningskommission må anse det for rettest at lade disse kommuners styrelsesmæssige problemer afvente den samlede kommunalreform.

Lovforslaget tager således kun sigte på at foretage en mindre ajourføring af de nugældende lovregler om ændringer i den kommunale inddeling. Gennemførelsen af en samlet kommunalreform med oprettelse af nye amtskommuner fæles for land og by og med løsning af de administrative og tilsynsmæssige problemer, der følger heraf, kræver et helt nyt lovgrundlag, som forberedes i kommunallovskommissionen. Da behovet for en kommunalreform er meget presserende, er det mit håb, at kommissionen vil kunne afslutte sit arbejde så betids, at der allerede i nærmeste folketingssamling kan fremsættes forslag til en samlet kommunalreform herhjemme.

Med disse bemærkninger tillader jeg mig at anbefale lovforslagene til det høje tings velvillige behandling.

Jeg har endvidere den ære for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om lån til betaling af ejendomsskatter for visse parcel- og rækkehuse.*

Forslaget tilsigter at åbne adgang for kommunerne til at yde ældre eller invaliderede parcellusejere, der sidder i vanskelige økonomiske kår, lån til betaling af ejendomsskatter m. v. til kommunen selv samt til amtskommunen og staten, således at ejerne fritages for den løbende betaling af disse skatter. Kommunalbestyrelserne kan med andre ord, hvis forslaget gennemføres, overtage den direkte betaling af ejendomsskatterne og får til gengæld hos

ejeren et tilsvarende tilgodehavende, som normalt først forfalder til betaling ved ejerskifte.

For at sikre kommunerne mod tab ved disse låneordninger foreslås de ydede lån sikret ved tinglyst skadesløsbrev i de pågældende ejendomme, og lånene skal forrentes med 6 pct. p. a., svarende til den almindelige morarente for skatterestancer. De som sikkerhed for lånene udstedte skadesløsbreve foreslås fritaget for tinglysningsafgifter og andre afgifter til det offentlige.

Jeg har haft en forhandling med repræsentanter for de kommunale organisationer og for København og Frederiksberg om en låneordning af denne art. Under denne forhandling har man fra Københavns og Frederiksbergs side tilsluttet sig ordningen, medens de kommunale organisationer i øvrigt har givet udtryk for visse principielle betænkeligheder uden dog at tage direkte afstand fra forslaget. Imidlertid har regeringen fundet det rimeligt, at der åbnes adgang for kommunerne til at række den nævnte gruppe af vanskeligt stillede medborgere en hjælpende hånd med henblik på at lette deres forbliven i de huse, der jo ofte i mange år har dannet rammen om deres hjem, og herved undgå den menneskelige ulykke, som adskillige vil føle, hvis de tvinges til at afhænde deres ejendom.

Jeg finder anledning til at fremhæve, at der på ingen måde er tale om en obligatorisk ordning for kommunerne, idet det efter forslaget er helt overladt til den enkelte kommunalbestyrelses egen afgørelse, om den vil yde disse lån.

Idet jeg i øvrigt om de nærmere enkeltheder ved låneordningen tillader mig at henvise til selve lovforslaget og de hertil knyttede bemærkninger, skal jeg herved anbefale lovforslaget til det høje folkets velvillige behandling.

Landbrugsministeren (Chr. Thomsen): Herved tillader jeg mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om slag-*